

ЗВІТ
ПРО РЕЗУЛЬТАТИ ІІ
КОНЦЕПТУАЛЬНО-ДІАГНОСТИЧНОГО ЕТАПУ ДОСЛІДЖЕННЯ
(ЧЕРВЕНЬ– ГРУДЕНЬ 2021 Р.)
ДОСЛІДНО-ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ РОБОТИ РЕГІОНАЛЬНОГО
РІВНЯ ЗА ТЕМОЮ «УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНІМ
ПРОСТОРОМ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ НА ЗАСАДАХ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ»

Дослідно-експериментальна робота виконується відповідно до наказу департаменту освіти і науки облдержадміністрації від 28.12.2020 № 610/0/212-20

Термін проведення дослідно-експериментальної роботи: 2021-2025 р.р.

Науковий керівник: Бутурліна О.В., кандидат філософських наук, завідувач кафедри управління інформаційно-освітніми проектами Дніпровської академії неперервної освіти.

Об'єкт дослідження: інформаційно-освітній простір закладу загальної середньої освіти

Предмет дослідження: моделі, методи та технологічні принципи управління розвитком інформаційно-освітнього простору закладу загальної середньої освіти на засадах індивідуалізації

Мета дослідження: розробка організаційно-методичних та технологічних принципів управління розвитком інформаційно-освітнього простору на засадах індивідуалізації, створення моделі та експериментальна перевірка ефективності функціонування хмарно орієнтованого освітнього середовища для забезпечення принципів індивідуалізації освіти.

На основі визначеної мети обґрунтовано **завдання:**

- визначити основні характеристики хмаро орієнтованого індивідуального освітнього середовища учня та загальноосвітнього навчального закладу;
- розробити та впровадити моделі індивідуального хмаро орієнтованого освітнього середовища учня на основі наявного освітнього середовища закладу загальної середньої освіти;
- розробити систему взаємодії між педагогічними працівниками закладу та адміністрацією в рамках організації методичної роботи та управління закладом;
- конструювати діяльність учнів і вчителів, організацію їх взаємодії у хмаро орієнтованому освітньому середовищі під час проведення індивідуального поурочного навчання, факультативних занять, підготовки до учнівських олімпіад, конкурсів, екстернатної форми навчання тощо;
- проаналізувати використання електронних освітніх ресурсів у хмаро орієнтованому освітньому середовищі;

- розробити методичні рекомендації щодо використання хмаро орієнтованого освітнього середовища на засадах індивідуалізації в системі загальної середньої освіти;
- розробити організаційну та методичну підтримку, що включає розробку необхідної документації, планування, моніторинг і контроль.

На II етапі експериментальної роботи:

1. Визначено критерії результативності освітнього процесу навчального закладу із реалізацією ІОТ, ІНП,ІОМ, та використання ІОТ вчителя.
2. Підготовлено інструментарій для визначення якості забезпечення реалізації освітньої траєкторії.
3. Проведено тестування, анкетування, експрес-опитування учасників експерименту обговорення їх результатів.
4. Здійснено моніторинг використання результативності освітнього процесу навчального закладу із реалізацією ІОТ, ІНП,ІОМ, та використання ІОТ вчителя.
5. Участь педагогів у науково практичних конференціях різних рівнів
6. Поширення досвіду через друк у фахових виданнях.

Для підвищення професійної компетентності вчителя необхідно індивідуалізувати його модель професійного зростання.

Провідною ідеєю методичної роботи закладу є задоволення професійного інтересу. Бо саме на основі професійного інтересу та запиту кожним учителем має формуватися індивідуальна освітня траєкторія, розроблятися маршрут його професійного зростання (рис.1).

Рис.1 Модель індивідуалізації професійного розвитку педагогів

Законодавством на сьогодні визначено, що індивідуальна освітня траєкторія професійного розвитку:

- ґрунтується на вільному виборі суб'єкта освітньої діяльності, видів, форм і темпу здобуття освіти
- професійний розвиток ... передбачає постійну самоосвіту,
- педагогічні працівники зобов'язані... постійно підвищувати свою педагогічну майстерність

Тож, головними завданнями, які забезпечать професійний розвиток вчителя є:

- визначення інструментарію планування та управління безперервною освітою та самоосвітою педагогічних працівників;
- формування моделей індивідуальної освітньої траєкторії педагога;
- визначення засобів та шляхів проєктування індивідуального маршруту професійного розвитку.

Як свідчать результати проміжних досліджень, проведеного в рамках нашого експерименту, в закладі не виявлено вчителів з низькою мотивацією і лише у 13 % педагогів відсутня стала система саморозвитку, їх орієнтація на розвиток залежить від обставин (здебільшого це молоді вчителі, які працюють менше 2 років), проте, 87% мають активний розвиток (рис.2).

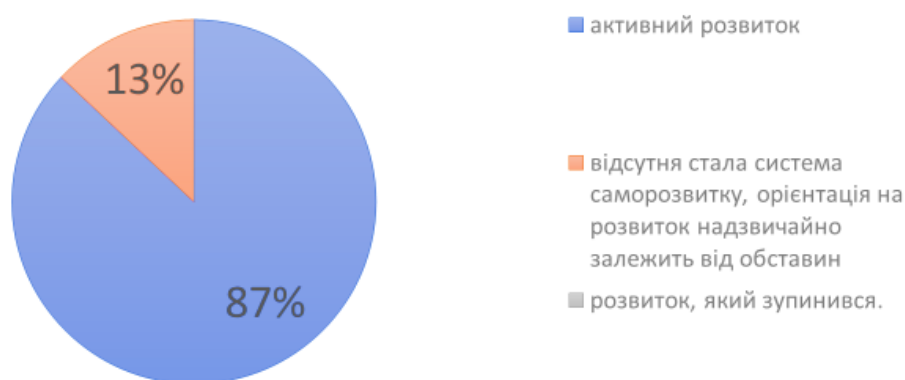

Рис.2. Анкетування педагогів щодо здатності до саморозвитку.

Для самоосвіти в нашому закладі педрадою визначено перелік додаткових альтернативних суб'єктів підвищення кваліфікації. Це

- Дія. Цифрова Освіта, на якій Цифрограм для вчителів пройшли 97% педагогів, Як бачимо EdEra (користується найбільшою популярністю серед наших вчителів), Prometheus, Всеосвіта, На Урок

На рис.3 висвітлено інформацію щодо самоосвіти вчителів за період січень - жовтень 2021 рік.

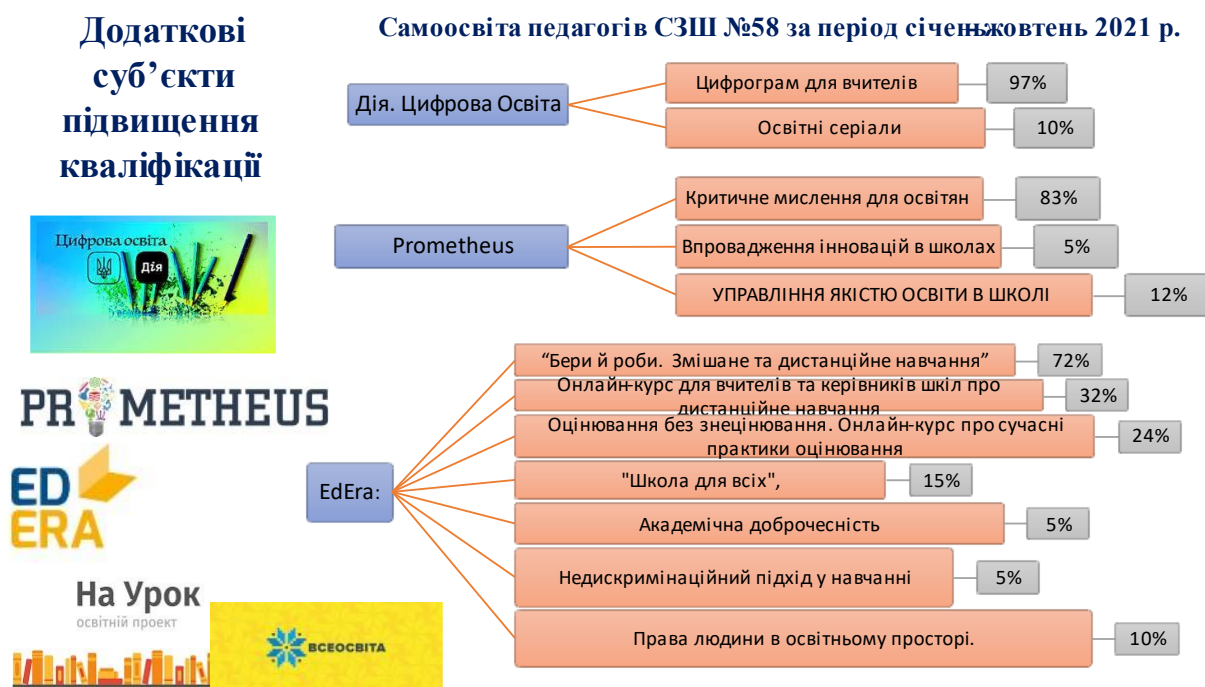
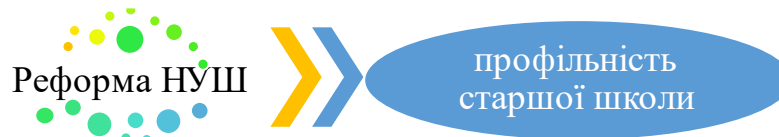

Рис.3. Самоосвіта вчителів за період січень - жовтень 2021 рік.

Адміністрація закладу систематично пропонує педагогам перелік курсів та платформ, а вчитель вільно обирає види, форми, напрями та суб'єктів підвищення кваліфікації., вибудовує освітній маршрут та створює індивідуальну траєкторію професійного розвитку.

Ми розуміємо, що класно-урочна система в тому вигляді, у якому ми її знаємо, з часом піде в минуле. Отже, необхідно ставитись до неї гнучко, та вкладати новий в неї сенс, бо сьогодні ринок праці має попит на особистість, здатну критично мислити. І реформа НУШ робить для цього певні кроки. Основним інструментом для цього є індивідуальна освітня траєкторія здобувача освіти і віднедавна це прописано на законодавчому рівні.

Але постає питання щодо наявності ресурсів (рис.4) для забезпечення реалізації освітніх траєкторій дітей. Реформа НУШ розширює можливості вільного їх вибору за рахунок профільної старшої школи.

Типова освітня програма для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти:
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей вибіркових освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять на тиждень:

5 клас	6 клас	7 клас	8 клас	9 клас
2	2	1	1	0,5

Індивідуальна освітня траєкторія в закладі освіти реалізується за умови наявності необхідних для цього ресурсів... (ЗАКОН УКРАЇНИ "Про повну загальну середню освіту", ст. 14)

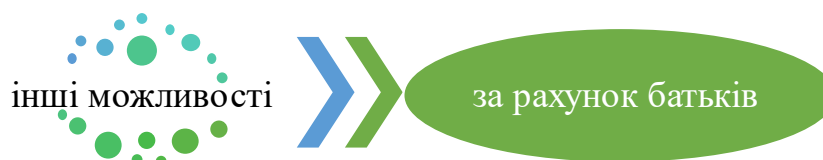

Рис.4. Ресурси для забезпечення реалізації освітніх траєкторій здобувачів освіти

Але, проаналізувавши кількість додаткових годин (варіативної складової) нової Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, бачимо що поле діяльності з такою кількістю годин тільки зменшується, в порівнянні з сьогоднішнім.

Тож, на жаль, інші можливості є доступними здебільшого за рахунок батьків.

В нашому закладі, в рамках експериментальної роботи, ми розробляємо більш сучасний варіант: коли кожен здобувач освіти має змогу створити індивідуальну освітню траєкторію засвоєння всіх навчальних дисциплін.

Як один із інструментів, що цьому сприятиме ми пропонуємо впровадження різних форм навчання в освітній процес: очної, дистанційної, мережевої та особливої уваги заслуговує змішане навчання (це поєднання різних форм навчання), рис. 5.

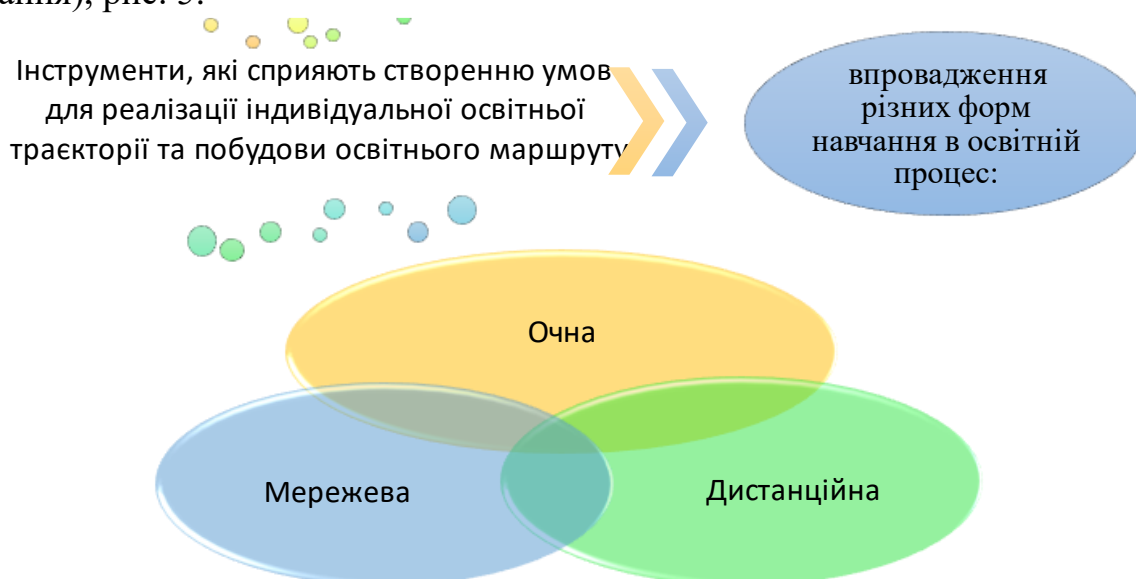
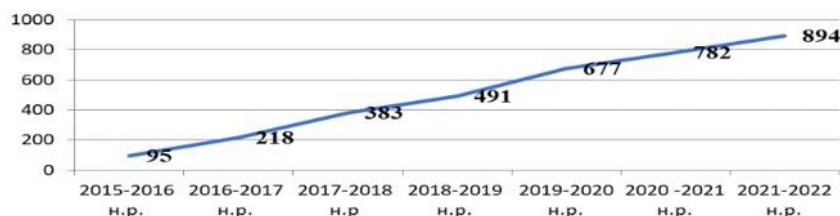

Рис. 5. Інструменти для реалізації ІОТ здобувачів освіти.

Протягом 2015 – 2021 років ми систематично спостерігаємо стрімке зростання контингенту учнів, які обирають різні форми здобуття освіти, на відміну від очної (рис.6.). Протягом 6 років бачимо збільшення майже в 10 разів. Станом на 1 вересня 2021 р. маємо такий розподіл учнів щодо форм здобуття освіти; очно – 27% дистанційна - 43% мережева -9% змішана - 21%.

Зміни контингенту учнів, які обирають альтернативні форми здобуття освіти 2015-2021 років

Розподіл контингенту за формами здобуття освіти станом на 1 вересня 2021р.

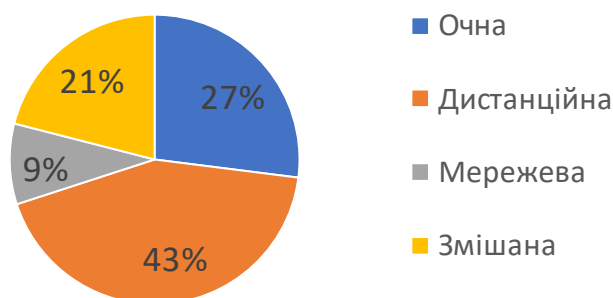

Рис. 6. Зміна контингенту учнів за формами здобуття освіти.

Саме змішування різних форм навчання здатне забезпечити різноманіття індивідуальних освітніх траєкторій: коли навчальний матеріал, форми здобуття освіти, місце і темп навчання підбираються під потреби конкретного здобувача освіти. Також він має власні цілі під час опанування кожного навчального предмету, оцінює результати навчання та залежно від них планує що, як і скільки часу має вивчати.

Моделі змішування різних форм навчання, які пропонує наш заклад, представлені на рис.7.

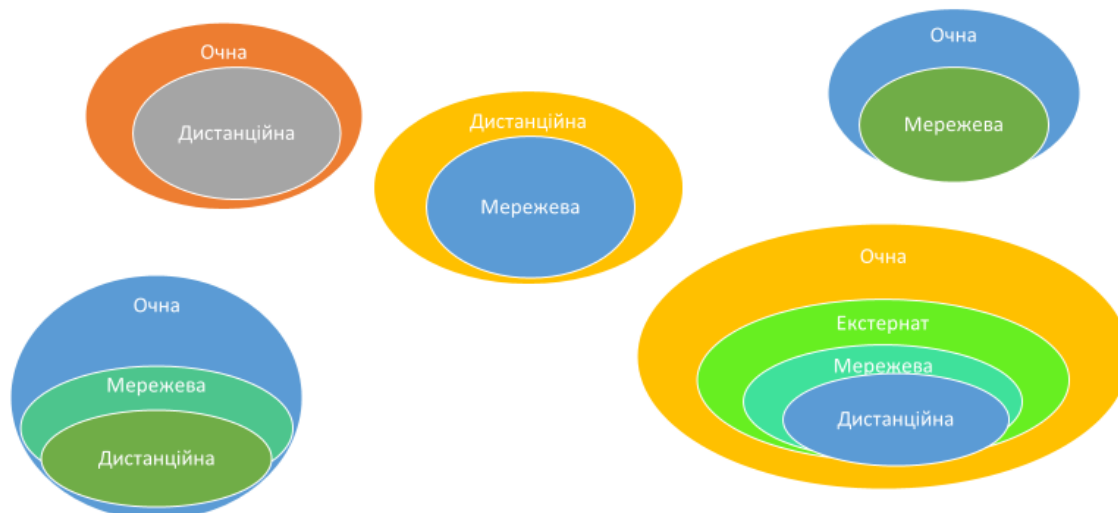

Рис. 7. Моделі змішування КЗО «СЗШ №58»

Основою індивідуальної освітньої траєкторії є освітній маршрут, сформований під конкретного здобувача освіти, з урахуванням його особливостей і потреб.

Отже, обираючи зручну модель змішування, дитина вибудовує свій освітній маршрут. Вона вільно обирає, як саме буде вивчати той чи інший предмет інваріантної складової. І, з врахуванням обраних факультативів та спецкурсів, складає розклад на підставі індивідуального плану. Як приклад, представляємо індивідуальний освітній маршрут учня 7 класу, який здобуває освіту за змішаною формою здобуття освіти (рис.8.).

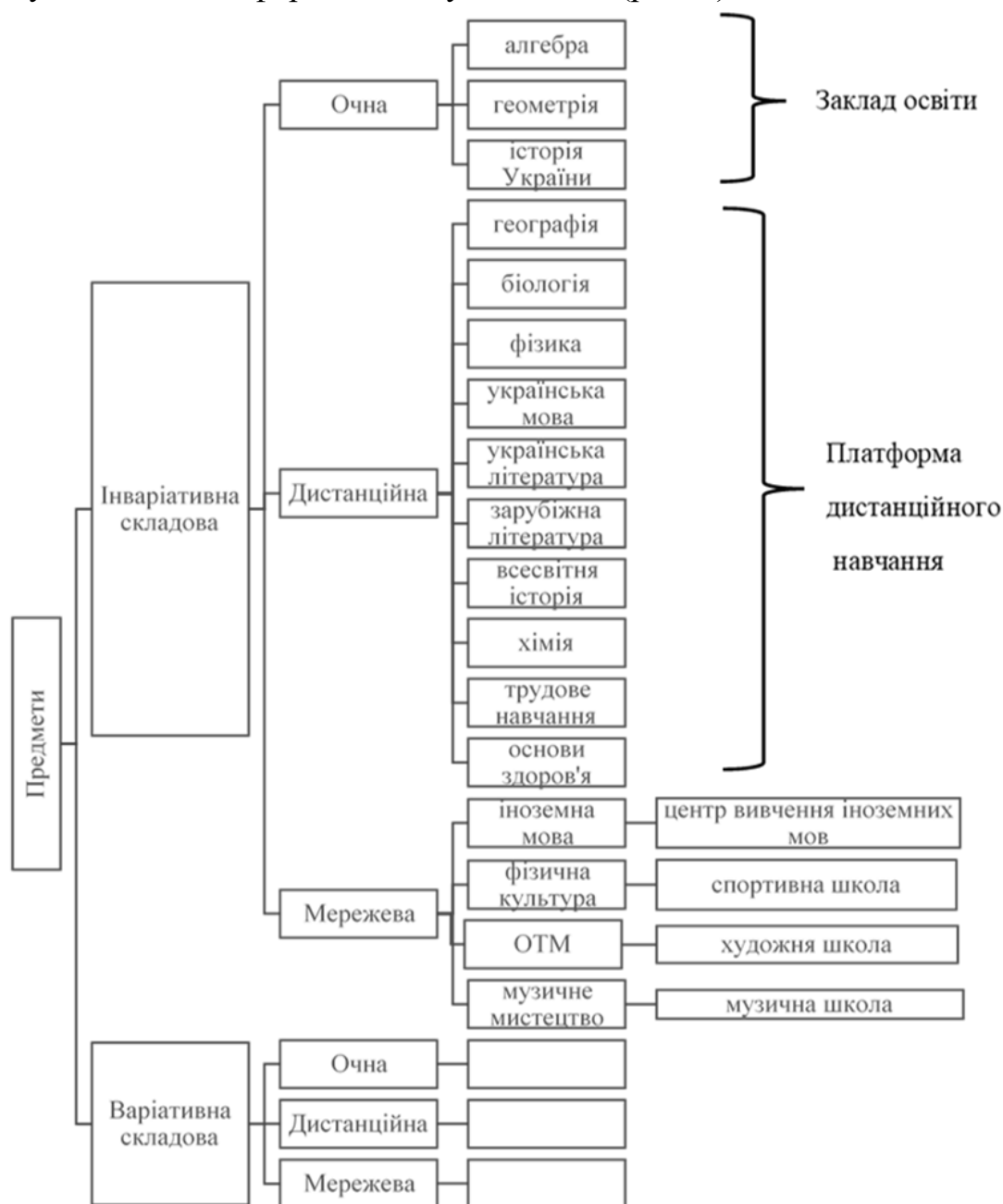

Рис.8. Індивідуальний освітній маршрут учня 7 класу

Алгебру, геометрію та історію України дитина вивчає очно в закладі освіти, тобто відвідує всі уроки. Частина навчальних предметів опановує дистанційно на платформі дистанційного навчання, де вона забезпечена всіма необхідними

навчальними матеріалами. А для Мистецтва , фізичної культури та іноземної мови обрано мережеве навчання.

Але, варто зауважити, що індивідуальні маршрути здобувачів освіти не є сталими. Наприклад, на слайді можна спостерігати які відбулись зміни в освітніх маршрутах здобувачів на протязі 5 років (рис. 9).

У 2017 – 2018 н.р. ми відкрили 5 клас з дистанційною формою здобуття освіти, але вже на другий рік навчання 10% учнів виявили бажання перейти у змішаний формат, тобто відвідувати певні предмети очно. Протягом наступних 3 років ми спостерігали щорічний приріст кількості учнів, які змінювали чисто дистанційну форму на очну або змішану в межах 10-15%.

Станом на 1 вересня 2021 року маємо в цьому класі вже кардинально інший розподіл учнів за формами здобуття освіти, на відміну від 2017 року: 6% учнів обрали очне навчання, а 43% дітей перейшли в змішаний формат. Це обумовлено здебільшого тим, що з 7 класу з'являються нові навчальні предмети, самостійне опанування яких викликає у дітей певні труднощі.

Зміна освітніх маршрутів 2018 -2021 р.

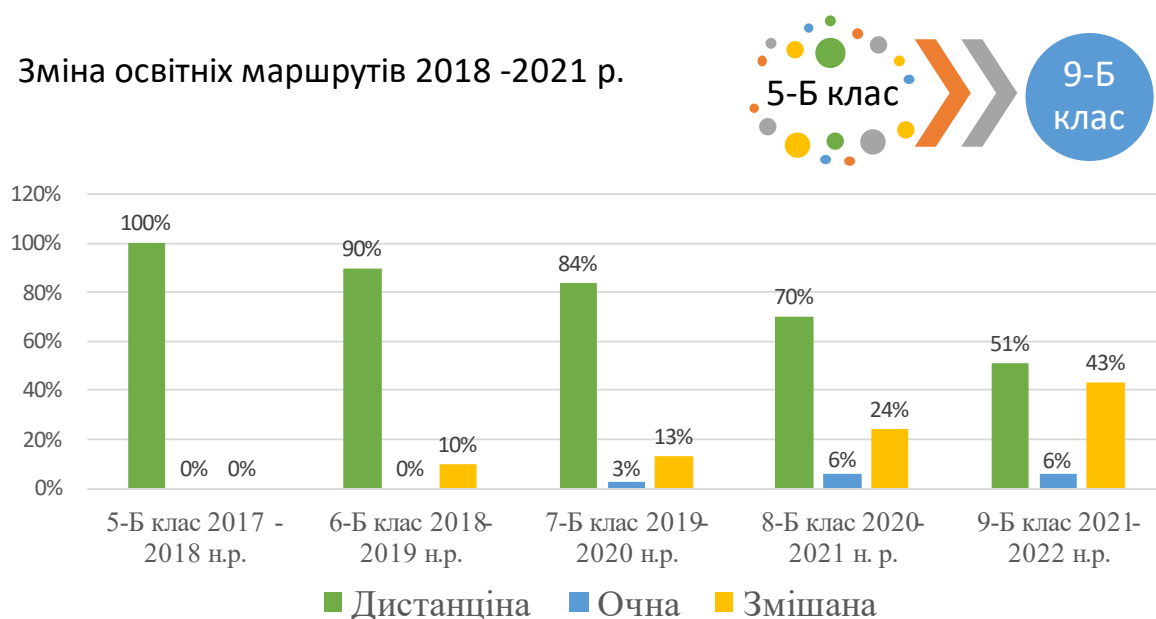

Рис.9. Динаміка змін ІОМ здобувачів освіти

Участь у науково-практичних конференціях:

- 12 жовтня 2021р. «Цифровізація освіти: управління змінами», на базі комунального закладу вищої освіти «Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради;
- 4 листопада 2021р. Міжнародна науково-практична конференція «Розвиток самоєфективної особистості: інтеграція зусиль суспільства, школи, родини» на базі комунального закладу вищої освіти «Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради;

- 3 грудня 2021р. IV міжнародна науково-практична конференція «Неперервна освіта для сталого розвитку: філософсько-теоретичні контексти та педагогічна практика»

на базі комунального закладу вищої освіти «Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради

**ДРУКОВАНІ РОБОТИ ВЧИТЕЛІВ ЗАКЛАДУ В РАМКАХ II ЕТАПУ
ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ РОБОТИ:**

• **Фірсов В'ячеслав Семенович**, «Трансформація освіти в епоху змін», Цифровізація освіти: управління змінами: зб. наук.праць за матеріалами обласної науково-практичної конференції «Цифровізація освіти: управління змінами» (12 жовтня 2021 р.) – Дніпро:Ліра, 2021, -180с., с. 53.

• **Віролайн Оксана Василівна**, «Освітня трансформація форм навчання в умовах пандемії», Цифровізація освіти: управління змінами: зб. наук.праць за матеріалами обласної науково-практичної конференції «Цифровізація освіти: управління змінами» (12 жовтня 2021 р.) – Дніпро:Ліра, 2021, -180с., с. 36.

• **Береда Тетяна Миколаївна**, «Індивідуальні освітні траєкторії: інструменти, методи і форми реалізації», Цифровізація освіти: управління змінами: зб. наук.праць за матеріалами обласної науково-практичної конференції «Цифровізація освіти: управління змінами» (12 жовтня 2021 р.) – Дніпро:Ліра, 2021, -180с., с. 94.

• **Циганкова Інеса Вікторівна**, «ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК САМООВІТИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ», Розвиток самоефективної особистості: інтеграція зусиль суспільства, школи, родини: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 04 лист. 2021 р.). / ред. колегія: В.В. Сиченко, Т.О. Гальцева, Г.М. Стояцька, О.Г. Хватова. Дніпро: КЗВО «ДАНО» ДОР», 2021. 136 с., с. 88.

• **Береда Тетяна Миколаївна**, «Змішане навчання як інструмент, розвитку самоефективної особистості: управлінський аспект», Розвиток самоефективної особистості: інтеграція зусиль суспільства, школи, родини: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 04 лист. 2021 р.). / ред. колегія: В.В. Сиченко, Т.О. Гальцева, Г.М. Стояцька, О.Г. Хватова. Дніпро: КЗВО «ДАНО» ДОР», 2021. 136 с., с. 93.

• **Причина Ірина Антонівна**, «РОЗВИТОК САМОЕФЕКТИВНОЇ ОСОБИСТОСТІ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ», Розвиток самоефективної особистості: інтеграція зусиль суспільства, школи, родини: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 04 лист. 2021 р.). / ред. колегія: В.В. Сиченко, Т.О. Гальцева, Г.М. Стояцька, О.Г. Хватова. Дніпро: КЗВО «ДАНО» ДОР», 2021. 136 с., с. 74.

• **Береда Тетяна Миколаївна**, «Удосконалення механізмів управління професійним розвитком педагогічних працівників у закладі загальної середньої освіти в умовах змішаного навчання»,

• **Пільнова Олеся Володимирівна**, «НУШ: Формування наскрізних змістових ліній на уроках української мови»,

Одним із завдань дослідно-експериментальної роботи регіонального рівня за темою «Управління інформаційно - освітнім простором закладу освіти на засадах індивідуалізації» - це вдосконалення моделі, пріоритетними напрямками якої є розробка моделей освітніх маршрутів та створення умов просування індивідуальними освітніми траєкторіями педагогів та здобувачів освіти.

Вважаємо що все це безумовно сприятиме підвищенню якості освіти. Отже, управлінські дії в закладі освіти необхідно спрямовувати на

- сприяння визначення кожним вчителем власної освітньої траєкторії, яка поєднає якісне оволодіння обов'язковими фаховими знаннями та набуттям нових компетентностей на основі власних професійних інтересів;

- створення умов, що забезпечать можливості реалізації освітніх траєкторій здобувачів освіти.

Перспективу подальших досліджень вбачаємо у розробці та вдосконаленні алгоритмів і моделей освітніх траєкторій та маршрутів педагогів і здобувачів освіти.

Звітування про результати та виконання основних завдань закладу на II етапі реалізації експерименту на засіданні педагогічної ради (пр.№ 8 від 09.12.2021р.).

Завдання III формувального етапу дослідження

(січень 2022 р. – серпень 2024 р.):

1) Апробація моделі ІОТ, ІОМ, ІНП у освітньому процесі середньої школи з використанням різних форм здобуття освіти та умов забезпечення експерименту для педагогічного колективу та здобувачів освіти;

2) Формування та реалізація індивідуальної освітньої траєкторії здобувача освіти;

3) Організація та проведення конкурсів, семінарів для здобувачів освіти та вчителів, які беруть участь у дослідженні.

Директор

В.С. Фірсов

Виконавець: відповідальний за експериментальну роботу

Т.М. Береда

